

Sygn. akt III U 638/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łomży III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Jolanta Pardo

Protokolant : sekr. sąd. Małgorzata Wójcicka

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2014 r. w Łomży na rozprawie

sprawy J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania J. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 27 czerwca 2013 r. Nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 638/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 27.06.2013 r., nr (...), powołując się na treść art. 68 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił J. J. prawa do renty rodzinnej po jego zmarłej matce- J. K.. W uzasadnieniu wskazano, iż orzeczeniem z 10.05.2013 r. stwierdzono, iż całkowita niezdolność do pracy J. J. powstała od 6.04.1993 r. a zatem po ukończeniu przez niego 16 roku życia. W odwołaniu od powyższej decyzji (k. 3-6) J. J. wniósł o przyznanie mu prawa do renty rodzinnej po zmarłej J. K.. W uzasadnieniu odwołujący zakwestionował datę powstania u niego całkowitej niezdolności do pracy. Podał, iż wbrew twierdzeniom organu rentowego, niezdolność do pracy istnieje u niego od urodzenia. Wskazał, iż schorzeniu na które cierpi, tj. mózgowemu porażeniu dziecięcemu towarzyszy autyzm, a zatem zgodnie z definicją schorzenia nie mógł być on zdolny do pracy już od daty jego zdiagnozowania, co miało miejsce w 1973 r. Odwołujący wskazał dodatkowo, iż od 1988 r. pobiera on rentę socjalną, której przyznanie uwarunkowane jest powstaniem naruszenia sprawności organizmu przed ukończeniem 18 roku życia lub powstaniem niezdolności do pracy przed ukończeniem 25 roku życia. Do odwołania załączono Orzeczenie Komisji Lekarskiej do spraw Inwalidztwa z 16.07.1987 r., (k. 7), Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z 29.06.2000 r. (k. 8-9), 21.06.2001 r. (k. 9v-10), oraz z 23.06.2003 r. (k. 10v). W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, przywołując argumentację wskazaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 11).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

J. J., syn J. i R., urodził się (...). Ukończył szkołę w 1988 r. Jego matka- J. K. zmarła 6.01.2013 r. Orzeczeniem Komisji Lekarskiej do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia z 10.01.1975 r. stwierdzono u J. J. mózgowie porażenie dziecięce pod postacią prawostronnego niedowładu połowiczego, które to schorzenie, zdaniem Komisji uzasadniało konieczność stałej pielęgnacji i opieki innej osoby do 07.1978 r. Kolejnym orzeczeniem Komisji z 28.06.1978 r. konieczność stałej pielęgnacji i opieki nad odwołującym przedłużono do 07.1980 r. Komisja Lekarska do spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia orzeczeniem z 14.08.1984 zaliczyła odwołującego do trzeciej grupy inwalidów, zaś orzeczeniem z 16.07.1987 r. zaliczono odwołującego do drugiej grupy inwalidów. Orzeczeniem z 6.04.1993 r. ponownie zaliczono odwołującego do drugiej grupy inwalidów. (...) do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Ł., orzeczeniem z 13.01.2000 r. zaliczył odwołującego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, zaś orzeczeniem z 21.06.2001 r. zaliczono odwołującego do znacznego stopnia niepełnosprawności, wskazując, iż niepełnosprawność istnieje od urodzenia. Kolejnym orzeczeniem z 23.06.2003 r. ponownie zaliczono odwołującego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 1.10.2003 r. przyznał odwołującemu rentę socjalną, zaś decyzją z 20.05.2004 r. ustalił mu prawo do zasiłku pielęgnacyjnego. W dniu 29.01.2010 r. J. J. złożył wniosek o rentę rodzinną po zmarłej matce- J. K.. Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z 10.04.2013 r. ustalił, iż J. J. jest trwale całkowicie niezdolny do pracy, przy czym całkowita niezdolność powstała od dnia 6.04.1993 r. Orzeczenie powyższe w dniu 10.05.2013 r. podtrzymała komisja lekarska ZUS. Decyzją z 27.06.2013 r. – obecnie zaskarżoną - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił J. J. prawa do renty rodzinnej po zmarłej matce J. K.. W uzasadnieniu wskazano, iż mimo że komisja lekarska ZUS ustaliła całkowitą niezdolność do pracy J. J., to niezdolność ta powstała po ukończeniu 16 roku życia.

Powyższe ustalono na podstawie akt ZUS.

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), dalej jako u.e.r.f.u.s., renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. W myśl zaś ustępu 2 wskazanego przepisu, przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy. Krąg osób uprawnionych do renty rodzinnej zawiera art. 67 ust. 1 u.e.r.f.u.s., który stanowi, iż do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68-71:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;
- 3) małżonek (wdowa i wdowiec);
- 4) rodzice.

Na podstawie art. 68 ust. 1 u.e.r.f.u.s. dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2. Celem ustalenia czy J. J. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, a jeśli tak, to od kiedy istnieje u niego przedmiotowa niezdolność do pracy, Sad postanowił dopuścić dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu psychiatrii, psychologii, medycyny pracy oraz neurologii. Biegli wskazanych wyżej specjalności po przeprowadzeniu badania odwołującego oraz dokonaniu analizy

dokumentacji medycznej rozpoznali u niego: przemijające zaburzenia psychiatryczne w wywiadzie, prawdopodobnie o charakterze reaktywnym, mózgowie porażenie dziecięce pod postacią niedowładu piramidowego prawostronnego, ruchów mimowolnych o typie atetotycznym w kończynie górnej prawej i głowy, skrzywienie kręgosłupa L/S oraz wybiórcze organiczne zaburzenia procesów poznawczych w zakresie funkcji wykonawczych intelektu i sprawności percepcyjno-motorycznych (sięgające poziomu upośledzenia w stopniu umiarkowanym)- do dalszej obserwacji i rozszerzonych badań neuropsychologicznych. Biegli stwierdzili, iż odwołujący jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, zaś rentę rodzinną należy przyznać mu od daty śmierci matki. Biegli orzekli, iż odwołujący choruje od urodzenia. W uzasadnieniu opinii wskazali, iż choroba odwołującego występuje od urodzenia, a nie jak uznaje ZUS od 06.04.1993 roku. Zdaniem biegłych potwierdzeniem istnienia schorzenia jest zaświadczenie lekarskie - akta ZUS k. 1 i 2 oraz karta informacyjna I tom akt ZUS k.6 (k. 16-18). Zastrzeżenia do opinii zespołu biegłych wniósł organ rentowy, przesyłając stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskich, który wskazał, iż niezrozumiałe są dla niego ustalenia biegłych co do daty powstania całkowitej niezdolności do pracy u odwołującego. Organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych (k. 34-35). W opinii uzupełniającej biegli wskazali, iż odwołujący jest osobą niezdolną do pracy od urodzenia, przy czym całkowitą niezdolność do pracy należy datować od 6.04.1993 r. na stałe. Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne opinie biegłych. Są one jasne i rzeczowe, zostały również sporządzone przez biegłych odpowiednich specjalności. W ocenie Sądu nie pozostawiają one wątpliwości co do stanu zdrowia odwołującego i uprawniają Sąd Okręgowy do uznania odwołującego za osobę całkowicie niezdolną do pracy. J. J. od urodzenia cierpi na mózgowie porażenie dziecięce pod postacią prawostronnego niedowładu połowicznego, to jednak zauważyć należy, iż stan zdrowia pozwolił mu na ukończenie szkoły i zdobycie zawodu oraz pracę w charakterze pomocnika sprzedawcy w zakładzie pracy chronionej. Faktem jest, iż J. J. od urodzenia jest osobą niezdolną do pracy oraz niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym jednakże, jak jednoznacznie wskazują biegli sędziwi, dopiero od 6.04.1993 r. tj. już po ukończeniu 16 roku życia stał się on osobą całkowicie niezdolną do pracy. W tym miejscu podkreślić należy, iż dla wykazania uprawnień do renty rodzinnej na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy koniecznym jest stwierdzenie koniunkcji: istnienia całkowitej niezdolności do pracy oraz jej powstania w okresach wymienionych w punkcie 1 lub 2 tego przepisu, czyli przed ukończeniem 16 roku życia lub do ukończenia nauki w szkole, jeżeli kontynuuje naukę po 16 roku życia, nie później niż do osiągnięcia 25 roku. Wymóg ten został potwierdzony przez Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z 29 września 2006r. sygn. II UZP 10/06 ((...) 2007 nr 5-6, poz.75), w której wyraził pogląd, iż dziecko, które stało się całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji po osiągnięciu wieku określonego w art. 68 ust. 1 pkt 1 lub 2 u.e.r.f.u.s, nie nabywa prawa do renty rodzinnej na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 3 tej ustawy. Na marginesie, odnosząc się do zarzutu podniesionego przez odwołującego odnośnie niekonsekwencji organu rentowego przejawiającej się w uznaniu, iż odwołujący spełnia warunki do przyznania renty socjalnej, zaś nie jest uprawniony do renty rodzinnej wskazać należy, iż jest to zarzut chybiony. Zgodnie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U.2013.982 j.t.), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia, w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Powyższa regulacja w sposób jednoznaczny wskazuje, iż warunkiem koniecznym przyznania prawa do renty socjalnej jest stwierdzona u wnioskodawcy całkowita niezdolność do pracy, przy czym inaczej niż w przypadku art. 68 ust. 1 pkt 3 u.e.r.f.u.s, data powstania całkowitej niezdolności do pracy nie została przez ustawodawcę określona. Przesłanką warunkującą przyznanie wskazanego świadczenia jest bowiem fakt naruszenia sprawności organizmu, powstały w okresie wskazanym w 4 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, które to naruszenie sprawności organizmu skutkuje powstaniem całkowitej niezdolności do pracy.

Reasumując, subiektywne poczucie odwołującego odnośnie daty powstania całkowitej niezdolności do pracy w okresie uprawniającym do nabycia prawa do renty rodzinnej nie znalazło potwierdzenia w materiale dowodowym. W tych okolicznościach uznać należało, iż odwołujący nie spełnił przesłanki określonej w art. 68 ust. 1 pkt 3 u.e.r.f.u.s., a zatem nie przysługuje mu prawo do renty rodzinnej po zmarłej matce J. K.. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴§ 1 k.p.c. orzekł jak w wyroku.